

ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

Εισηγητής: Γρηγ. Πασχαλίδης, Αναπλ. Καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ, ΑΠΘ

Σύνοψη

Ξεκινώντας από τις κλασικές έννοιες και προσεγγίσεις που αναπτύχθηκαν στο χώρο της σημειωτικής της εικόνας, το σεμινάριο επιδιώκει να τις αναθεωρήσει και να τις εμπλουτίσει στο πλαίσιο των νεώτερων αντιλήψεων για τη μελέτη και την ανάλυση της εικόνας – ακίνητης και κινητής, χειροποίητης και τεχνικής. Αντλώντας από την κοινωνιοσημειωτική, την έρευνα της πρόσληψης και τις πολιτισμικές σπουδές, η σύγχρονη σημειωτική της εικόνας αναδεικνύεται ως ο κεντρικός άξονας μιας σύνθετης πολιτισμικής ερμηνευτικής που συνδυάζει συγχρονία και διαχρονία, κριτική και ανάλυση.

Σχεδιάγραμμα

1. Κλασικές προσεγγίσεις
 - α. Η τριαδική διάκριση του Ch. Peirce
 - β. R. Barthes: Η ρητορική της εικόνας
 - γ. U. Eco: Το φωτογραφικό κείμενο
 - δ. P. Wollen: Η σημειολογία του κινηματογράφου
2. Οι κώδικες της εξωλεκτικής επικοινωνίας
3. Το είδος της εικόνας
4. Η κοινωνιοσημειωτική της εικόνας
5. Ζητήματα πρόσληψης και αποκωδικοποίησης
6. Σημειωτική και η πολιτική της αναπαράστασης
7. Προς μια πολιτισμική ερμηνευτική της εικόνας

Βασική Βιβλιογραφία

Barthes, R. "Το φωτογραφικό μήνυμα" και "Ρητορική της εικόνας", στο *Εικόνα-Μουσική-Κείμενο*, Πλέθρο 1988, σσ. 25-59.

Eco, U. "Critique of the Image", στο Victor Burgin (επιμ.). *Thinking Photography*, Macmillan Press 1982, 32-38.

Dyer, G. "Τι σημαίνουν οι διαφημίσεις" και "Σημειωτική και ιδεολογία", στο *Η Διαφήμιση ως επικοινωνία*, Πατάκης 1993, σσ. 99-156.

Hall, S. "Encoding/Decoding.", στο Paul Morris and Sue Thornton (επιμ.), *Media Studies: A Reader*. 2nd edn.

- Washington Square, NK: University Press, 2000, σσ. 51-61.
- Jewitt, C. & R. Oyama «Visual Meaning: a Social Semiotic Approach», στο Theo van Leeuwen & Carey Jewitt, *Handbook of Visual Analysis*, Sage 2001.
- Nochlin, L. “Γυναίκες, Τέχνη και Εξουσία”, ΔΙΝΗ 5 (1990):78-90.
- Paschalidis, G. «Images of War and the War of Images», ΓΡΑΜΜΑ/GRAMMA 7 (2000) 121-52.
- Πασχαλίδης, Γ. «Imago Mundi και η διαμάχη για την παγκοσμιοποίηση». Στο Ε. Χοντολίδου, Γ. Πασχαλίδης κ.ά. (επιμ.), *Διαπολιτισμικότητα, Ταυτότητες και Παγκοσμιοποίηση*. Gutenberg 2008, 35-54.
- Peirce, C.S. «Η Λογική ως Σημειωτική: Η Θεωρία των Σημείων» στο *Κείμενα Σημειολογίας*, Νεφέλη 1981, σσ. 181-97.
- Wollen, P. *Η σημειολογία του κινηματογράφου*, Κάλβος 1981.

Θέματα Εργασιών

1. Μελετήστε την οπτική σύνθεση των εξώφυλλων ενός περιοδικού
2. Μελετήστε την οπτική σύνθεση των εξώφυλλων βιβλίων (ενός συγγραφέα/ενός είδους/μιας εκδοτικής σειράς)
3. Μελετήστε την οπτική σύνθεση των εξώφυλλων μουσικών δίσκων (ενός δημιουργού/ ενός μουσικού συγκροτήματος/ενός μουσικού είδους)
4. Η σημειωτική των απαγορευμένων εικόνων.
5. Εικόνες φετίχ: Η θέση και οι λειτουργίες τους στη σύγχρονη κουλτούρα.
6. Η σημειωτική της πολιτικής αφίσας
7. Η σημειωτική της τουριστικής εικόνας (διαφήμιση/καρτποστάλ/αφίσα/ιστοσελίδα)

Οι εργασίες θα πρέπει να έχουν έκταση περ. 5.000 λέξεις (Times New Roman 12', 1,5 διάστιχο) και να συνοδεύονται από βιβλιογραφική υποστήριξη και από το σχετικό φωτογραφικό/εικονογραφικό υλικό.